

**Handläggare**  
Christina Jedestav  
Telefon: 08-50829389**Till**  
Kommunstyrelsen

## **Föreskrifter om ändring i Statens institutionsstyrelses föreskrifter (SiSUVFS 2024:1) om anvisning av plats för unga och placering av dömda på särskilda ungdomshem och om vissa befogenheter på sådana**

Remiss från Statens institutionsstyrelse (SiS)

### **Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Statens institutionsstyrelses (SiS) remiss *Föreskrifter om ändring i Statens institutionsstyrelses föreskrifter (SiSUVFS 2024:1) om anvisning av plats för unga och placering av dömda på särskilda ungdomshem och om vissa befogenheter på sådana* besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

### **Sammanfattning**

SiS föreslår ändring i föreskrift (SiSUVFS 2024:1) som föreslås träda i kraft den 15 december 2024. Ändringarna i föreskriften handlar om att villkora besök genom kroppsvisitation av besökare och avskildhet för inskrivna vid dygnsvila. I dagsläget har SiS inte möjlighet att kunna villkora besök genom kroppsvisitation eller möjlighet att ta beslut om avskildhet i anslutning till dygnsvilan, då det saknas lagstöd för detta. Förändringarna i föreskriften innebär att det införs lagstöd för detta.

Stadsledningskontoret ser att de ändringar i SiS föreskrifter gällande utökade befogenheter kan minska riskerna för hot och våld och därigenom skydda barn och unga. Stadsledningskontoret vill dock påpeka att de förändringar som föreslås ska användas med stor restriktivitet och i enlighet med proportionalitetsprincipen, anpassat utifrån varje individärende och kopplat till barnkonventionens artiklar. Vidare vill stadsledningskontoret betona att förändringarna i föreskriften ska tillämpas med *Beslut om inskränkningar* i dessa ärenden, som följs upp av SiS utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv.

## Bakgrund

Socialdepartementet beslutade under år 2022 om att vissa åtgärder som syftar till att säkerställa en trygg och säker miljö inom Statens institutionsstyrelses särskilda ungdomshem och LVM-hem skulle utredas. Delar av uppdraget redovisades i juni 2023 genom promemorian *Utökade befogenheter på särskilda ungdomshem och LVM-hem*. År 2023 beslutades om tillägg till det återstående utredningsuppdraget. Utredningen har haft i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder som syftar till att säkerställa en trygg och säker miljö inom Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem och LVM-hem. Utredningen lämnade i april 2024 en delredovisning angående frågan om det ska införas nya regleringar i LVU, LVM och LSU som ger SiS möjlighet att besluta om att barn, unga och intagna ska hållas i avskildhet i anslutning till dygnsvilan. En slutredovisning presenterades i oktober 2024 och SiS föreslår utifrån denna redovisning ändring i föreskrifter (SiSUVFS 2024:1).

## Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning.

## Ärendet

Ändringarna i föreskriften handlar om att villkora besök genom kroppsvisitation av besökare och avskildhet för inskrivna vid dygnsvila. I dagsläget har SiS inte möjlighet att villkora besök genom kroppsvisitation eller möjlighet att ta beslut om avskildhet i anslutning till dygnsvilan, då det saknas lagstöd för detta. Förändringarna i föreskriften innebär att det införs lagstöd för detta.

### Kroppsvisitation av besökare

I föreskriften föreslås att *Om ett besök villkoras av att besökaren genomgår en kroppsvisitation* enligt 15 b § LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga) eller om 16 h § LSU (lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård) ska besökaren informeras om kroppsvisitationen i förväg. I det fall en kroppsvisitation utförs på en besökare ska detta dokumenteras i den unges eller den dömdes journal. Av dokumentationen bör det framgå vem som har utfört åtgärden, vem som har bevittnat den samt utfallet av åtgärden.

### Avskildhet vid dygnsvila

Det föreslås i föreskriften att *Den som omfattas av ett beslut om avskildhet i anslutning till dygnsvilan* enligt 15 b § LVU eller 14 b § LSU får hållas avskild i bostadsrummet i anslutning till dygnsvilan under högst 8 timmar och 30 minuter, utöver tid för inläsning och uppläsning. Tiden för inläsning får förläggas tidigast kl. 21.00 och inläsning får påbörjas 15 minuter före den bestämda tiden för inläsning på bostadsrummet. Tiden för uppläsning får förläggas

senast kl. 8.00 och upplåsning ska avslutas senast 15 minuter efter den bestämda tiden för upplåsning av bostadsrummet. Vid inlåsning bör det strävas efter att vidta åtgärder som motverkar den negativa effekten vid avskildhet vid dygnsvila. Åtgärderna ska utformas efter vad som är ändamålsenligt i det enskilda fallet.

Det föreslås i föreskriften att *Den som omfattas av ett beslut om avskildhet i anslutning till dygnsvilan* enligt LVU eller LSU ska på sitt bostadsrum ha en signalanordning för att möjliggöra kommunikation med personal under den tid den unge eller dömde är avskild vid dygnsvila. Dörrarna till bostadsrummen ska vara utformade så att de möjliggör tillsyn utan att dörren behöver öppnas.

I föreskriften föreslås också gällande *Den som omfattas av ett beslut om avskildhet i anslutning till dygnsvilan* enligt LVU eller LSU att de ska ha tillgång till TV i sitt bostadsrum. Vilket inte gäller om det finns risk för att den unge eller den dömde stör ordningen vid hemmet eller använder utrustningen till att skada sig själv eller annan.

### **Stadsledningskontorets synpunkter och förslag**

Stadsledningskontoret vill framhålla att socialtjänsten ska säkerställa att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver. Stadsledningskontoret ser att de ändringar i SiS föreskrifter gällande utökade befogenheter kan minska riskerna för hot och våld och därigenom skydda barn och unga. Stadsledningskontoret menar att villkorade besök där besökare kan få genomgå kroppsvisitation kan förhindra att droger eller farliga föremål kommer in på ungdomshemmet. Vidare kan avskiljning vid dygnsvila förhindra att barn och unga stör varandra nattetid och att de då får en mer sammanhållen dygnsvila, vilket i sig sannolikt förstärker möjligheten för dem att fullfölja sin skolgång och tillgodogöra sig de vård- och behandlingsinsatser som SiS ger.

Stadsledningskontoret vill dock påpeka att de förändringar som föreslås ska användas med stor restriktivitet och i enlighet med proportionalitetsprincipen, anpassat utifrån varje individärendet och kopplat till barnkonventionens artiklar. Vidare vill stadsledningskontoret betona att förändringarna i föreskriften ska tillämpas med *Beslut om inskränkningar* i dessa ärenden, som följs upp av SiS utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att Statens institutionsstyrelses remiss *Föreskrifter om ändring i Statens institutionsstyrelses föreskrifter (SiSUVFS 2024:1)* om

*anvisning av plats för unga och placering av dömda på särskilda ungdomshem och om vissa befogenheter på sådana* besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fredrik Jurdell  
Stadsdirektör

Jonas Lauri  
Avdelningschef